

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **B. A.**, nar. X
bytem X
zastoupena JUDr. Danem Zwiebem, advokátem
se sídlem Březinova 524/31, 186 00 Praha 8

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25/1292, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 5. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle

ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 11. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně podle ust. § 56 odst. 1 písm. e) a ust. § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“) snížil žalobkyni od 22. 11. 2023 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně s tím, že invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně činí 9 894 Kč.

II. Podstatný obsah žaloby

3. Žalobkyně považovala napadené rozhodnutí za nesprávné a nezákonné. Měla za to, že posudkový lékař v námitkovém řízení provedl změny v hodnocení funkčních následků žalobkyně bez řádného odůvodnění. Oběma posudky vydanými v řízení předcházejícímu vydání napadeného rozhodnutí byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně odpovídající invaliditě druhého stupně. Takovéto posouzení je ovšem podle žalobkyně kvalitativní změnou oproti předchozím posudkům. Zdravotní stav žalobkyně je přitom setrvale nepříznivý, protože ke změně hodnocení její pracovní schopnosti není objektivní důvod. Odkázala přitom na předchozí tři posudky, kterými byl stav žalobkyně shledán natolik vážným, že odpovídá invaliditě třetího stupně podle kapitoly V, položky 4d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“) s poklesem pracovní schopnosti o 60 %, který byl zvýšen podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky o 10 %, což odpovídá právě třetímu stupni invalidity.
4. Dále byla žalobkyně přesvědčena, že jak v posudku o invaliditě ze dne 4. 10. 2023, sp. zn. LPS/2023/2643-P9_CSSZ, tak v posudku o invaliditě ze dne 4. 9. 2024 sp. zn. LPS/2024/427-NR-MRS-CSSZ, se posudkový lékař bez dostatečného odůvodnění odchýlil od dřívějšího hodnocení a stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně odpovídající druhému stupni invalidity, což se žalobkyni jevilo jako účelové. Žalobkyně namítala, že její duševní porucha byla chybně, účelově a neodůvodněně ohodnocena jako středně těžká, ačkoliv se fakticky jedná o poruchu těžkou (jak konstatovaly posudky z let 2014, 2017 a 2020), čímž podle jejího názoru došlo k účelovému navýšení její pracovní schopnosti (respektive snížení pracovní neschopnosti) tak, aby odpovídala invaliditě druhého stupně, ačkoliv fakticky její pracovní schopnost odpovídá invaliditě stupně třetího, tj. poklesu pracovní schopnosti o minimálně 70%. Žalobkyně za účelem posouzení svého zdravotního stavu a míry poklesu její pracovní schopnosti navrhla provést jako důkaz znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví posudkové lékařství.
5. Poté žalobkyně shrnula konkrétně svoje zdravotní obtíže, které žalovaná a její posuzující lékaři nevzali v úvahu, protože jsou závěry jejich posudků chybné.

6. Žalobkyně proto navrhla zrušení napadeného rozhodnutí včetně prvostupňového rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná ve svém vyjádření zrekapitulovala námitky žalobkyně a uvedla k nim, napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 9. 4. 2024, vypracovaného pro účely řízení o námitkách Institutem posuzování zdravotního stavu, který invaliditu žalobkyně posoudil ve smyslu ustanovení § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., a to tak, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb., avšak nejde již o invaliditu třetího stupně podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ale již jen o invaliditu druhého stupně podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 60 % (den změny stupně invalidity 28. 9. 2023). Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI., položce 6c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 50 %, která se vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle ustanovení § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje o 10 %, a celkem tak činí 60 %. Posudek podle názoru žalované splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, a vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, kdy posuzující lékař jednoznačně vymezil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně.
8. Závěrem žalovaná vzhledem k odborné povaze žalobních námitek odkázala na posouzení zdravotního stavu žalobkyně příslušnou posudkovou komisí, která je ve smyslu ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně pro účely přezkumného řízení. Za současného stavu však setrvala na napadeném rozhodnutí.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
10. Žalovaná dne 28. 9. 2023 prostřednictvím posuzujícího lékaře posoudila zdravotní stav žalobkyně. Podle jeho posudku míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně poklesla o 55 % a žalobkyně je invalidní pro invaliditu druhého stupně. Nato žalovaná vydala prvostupňové rozhodnutí, kterým snížila žalobkyni od 22. 11. 2023 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně s tím, že invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně činí 9 894 Kč.
11. Žalobkyně včasné námitky proti prvostupňovému rozhodnutí.
12. V posudku o invaliditě v námitkovém řízení ze dne 9. 4. 2024, č. j. LPS/2024/427-NR-MRS_CSSZ, vypracovaném Institutem posuzování zdravotního stavu dospěla posuzující

lékařka MUDr. M. R. k závěru, že se u žalobkyně jedná o pokles pracovní schopnosti o 60 %. Posuzující lékařka shledala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení podle kapitoly VI. Postižení nervové soustavy, položka 6c roztroušená skleróza mozkomíšní se středně těžkým funkčním postižením přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, které odpovídá míra poklesu pracovní schopnosti 50 %. Posudková lékařka přitom tuto dále navýšila o dalších 10 % vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobkyně na celkových 60%.

13. Na základě posudku o invaliditě v rámci námitkového řízení pak žalovaná vydala napadené rozhodnutí, ve kterém se opřela o závěry a odůvodnění shora uvedeného posudku pro účely námitkového řízení.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

14. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“)], a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Rozhodoval přitom po projednání věci, ke kterému nařídil jednání s ohledem na potřebu provést důkaz přinejmenším posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.
15. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
16. Podle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
17. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně. V případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
18. Z výše uvedené právní úpravy vyplývá, že pojištěnec ve věku žalobkyně má nárok na invalidní důchod za současného splnění dvou podmínek, a sice že se stane invalidní a zároveň získá potřebnou dobu pojištění. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal, popř. zůstal, invalidním a v jakém stupni. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (viz ust. § 8 odst. 7, 8, 9 zákona č. 582/1991 Sb.). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.

19. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
20. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav, dochované pracovní schopnosti pojištěnce a zaujímají se v něm též posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku.
21. V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala závěry posudkových lékařů žalované ohledně míry poklesu její pracovní schopnosti, ze kterých vycházela žalovaná. S ohledem na to a s přihlédnutím k procesním návrhům stran soud nechal vypracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, která soudu předložila řádný posudek ze dne 17. 10. 2024, ev. č. SZ/2024/1832-PH-13 (dále jen „**posudek MPSV**“). Posudek MPSV pak soud provedl jako důkaz při jednání, když sám není oprávněn zdravotní stav žalobkyně zkoumat, neboť nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.
22. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předseda komise: MUDr. H. Ž., další lékař: MUDr. T. M. s odborností psychiatrie, tajemník: Mgr. E. S., DiS. Z posudku vyplývá, že žalobkyně při jednání komise byla přítomna, což umožnilo i provedení psychiatrického vyšetření při jednání přítomnou psychiatrickou. Komise při zpracování posudku vyšla zejména z podkladů uvedených souhrnně na str. 2 posudku a dále zvlášť citovaných na str. 2 - 6 posudku, dokumentace ČSSZ (PSSZ) a spisu Městského soudu v Praze včetně žaloby. Komise měla k dispozici i zdravotnickou dokumentaci předloženou žalobkyní.
23. Podle posudku MPSV rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně v době rozhodné pro posouzení je zdravotní postižení podle kapitoly V. Duševní poruchy a poruchy chování, položka 4c Poruchy nálady se středně těžkým postižení přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, kterému odpovídá míra poklesu pracovní schopnosti 30 - 45 %. Posudková komise přitom stanovila konkrétní míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na horní hranici 45 %, kterou s ohledem na nízkou X žalobkyně a předpokládanou náročnost jejího návratu do pracovního procesu zvýšila podle ust. § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity ještě o 5 % na celkových 50 %.
24. S tvrzeními žalobkyně se komise MPSV vypořádala v posudku MPSV tak, že komise nehodnotila zdravotní postižení žalobkyně podle závažnější položky 4d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tj. těžké postižení, neboť žalobkyně pro dané zařazení nesplňuje stanovená kritéria, když u ní nejde o chronické léčebně rezistentní deprese nebo závažné manie s rychlým cyklováním, ultrarychlými změnami vedoucími k poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu. Zejména na str. 10 svého posudku se komise MPSV vypořádala s předchozími posudky posudkových lékařů žalované, podle kterých činil pokles pracovní schopnosti žalobkyně 70 % tak, že šlo v těchto případech o posudkové nadhodnocení dlouhodobě nepříznivého

zdravotního stavu žalobkyně, protože porucha nálady žalobkyně neodpovídala položce 4d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity ani nebyla se zde uvedenými kritérii funkčně srovnatelná. Ani X nevedla k závěru o invaliditě třetího stupně.

25. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20: „*Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o němž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).*“ Dále srovnej rozsudek ze dne 25. 1. 2019, č. j. 8 Ads 138/2017 – 40: „*Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).*“
26. V souladu s tímto rozsudkem soud uvádí, že mu nepřísluší hodnotit posudek Ministerstva práce a sociálních věcí z odborného hlediska, neboť k tomu nemá příslušné znalosti, stejně tak nemůže odborně hodnotit ani podklady, ze kterých posudek vychází. Soud může posudek hodnotit pouze z hlediska jeho celistvosti a přesvědčivosti, přitom je nezbytné též posoudit, zda existují jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Soud shledal, že posudek Ministerstva práce a sociálních věcí požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů o tom, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu druhého stupně. Posudková komise objektivně a přesvědčivě zdůvodnila svůj závěr při posouzení procentního poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Komise rozhodovala v řádném složení, kromě předsedy komise, posudkového lékaře, byl členem též lékař z oboru neurologie. Z posudku je také zřejmé, že posudková komise hodnotila veškerou potřebnou zdravotní dokumentaci, kterou měla k dispozici, s tím, že žalobkyně sama neuplatňovala neúplnost dokumentace ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Komise rovněž žalobkyni objektivně vyšetřila při jednání, kterého se žalobkyně zúčastnila. Z posudku rovněž vyplývá, že si posudková komise MPSV byla vědoma námitek žalobkyně směřujících do posouzení jejího zdravotního stavu a s těmito se vypořádala.
27. Soud nemá důvod pochybovat o správnosti závěrů posudku Ministerstva práce a sociálních věcí, neboť se jedná o posudek přesvědčivý, celistvý a úplný, který je v zásadě v souladu s předchozími dvěma závěry posudkových lékařů v daném správním řízení. V rámci ústního jednání tento posudek provedl k důkazu o míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Z jednání také nevyplynuly žádné podstatné skutečnosti, zejména pak takové, které by byly způsobilé zpochybnit závěry posudkové komise.

28. Námitky žalobkyně uplatněné v žalobě, jakož i v průběhu celého řízení, tak s ohledem na shora uvedené soud nemohl shledat důvodnými, když se s těmito navíc většinou vypořádal i sám posudek MPSV s ohledem na jejich ponejvíce odborný charakter.
29. Je třeba dát žalované rovněž za pravdu v tom, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně, tj. její případné invalidity, přísluší toliko posudkovým lékařům, resp. posudkové komisi MPSV.
30. Co se týče žalobkyní předložených lékařských nálezů z pozdější doby, těmito se soud zabývat nemohl, jelikož je podle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

VI. Závěr a náklady řízení

31. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
32. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 19. listopadu 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce